Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 99. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ТРАВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, MAY 4, 1978 No. 99. VOL. LXXXV.

ГРОМАДА СУПРОВОДИЛА НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК СВ. П. РЕД. В. ДАВИДЕНКА, ЗГАДУЮЧИ ЙОГО ПРИКМЕТИ І ЗАСЛУГИ

Ню Йорк. — Десятки наших громадян минулого понеділка і вівтірка, 1 і 2-го травня, супроводили на вічний спочинок померлого на 72-му році життя в Страсний Четвер, 27-го квітня, довголітнього літературно-мовного редактора „Свободи" та багатьох інших періодичних і книжкових публікацій, видатного і заслуженого політичного і суспільно-громадського діяча, св. п. Вячеслава Давиденка. У понеділок, 1-го травня, під час панахиди у вечірніх годинах в похоронному заведенні Петра Яреми прощали Покійного, згадуючи його шляхетні прикмети та великі заслуги, о. прот. Володимир Базилевський, настоятель катедри св. князя Володимира, відправивши раніше Панахиду за спокій душі Покійного, під час якої співав хор під дириґентурою проф. В. Завітневича, а дальше виголосили короткі прощальні промови пані Слава Стецько від Проводу Організації Українських Націоналістів та його Голови, сот. Лев Футала від друзів з Української Повстанської Армії, ред. Ігнат Білинський від очолюваної ним Головної Управи ООЧСУ, ред. А. Драган від „Свободи" та видавництва УНСоюзу, проф. д-р Василь Омельченко від УВАН, д-р Ярослав Падох від НТШ та інж. Євген Івашків, голова Об'єднаного Комітету Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку.

Під час похоронів у вівторок, 2-го травня, що відбулись в Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку прощав Покійного голова Консисторії УПЦеркви в ЗСА протопресвітер о. А. Селепина, який відправляв похоронний обряд в сослуженні оо. прот. П. Мелеха та прот. Ф. Істочина, біля відкритої могили на цвинтарі св. Андрія промовив коротко д-р Степан Галамай від Організацій Визвольного Фронту, а опісля під час тризни в приміщеннях Консисторії, яку започаткував молитвою о. протопресвітер А. Селепина та якою проводив д-р Степан Галамай, прощали Покійного, згадуючи його заслуги, інж. Михайло Пежанський від Термінологічного Центру, що його очолював св. п. ред. В. Давиденко, Богдан Тодорів від друзів зі скитальського табору в Гайденав, ред. Іван Кедрин-Рудницький від СУЖА та колеґ-співредакторів „Свободи", мґр Ярослав Рак від виховників СУМА, Олекса Мінченко від земляків з Києва, пані Ласовська від Об'єднання Жінок ОЧСУ, ред. Леонід Полтава від очолюваного ним АДУК, Теодор Царик від друзів, проф. Володимир Барагура від дитячого журналу УНС „Веселка" та ред. Олекса Каленник від друзів з СВУ. Пані Людмила Волянська прочитала вірш приявної на всіх цих жалобних церемоніях дружини-вдови Покійного, пані Алли Коссовської „Прощання" й жалобну зустріч, після кінцевого слова проф. д-ра С. Галамая та молитви, яку провів о. прот. Ф. Істочин, закінчено співом „Христос Воскрес".

Св. п. ред. В. Давиденко

Заповідають першу зустріч українських журналісток

Ню Йорк. (Н.Н.). — В навечер'я XVIII Конвенції Союзу Українок Америки і 35-річчя появи місячника СУА „Наше Життя", Спілка Українських Журналістів Америки організує при активній співпраці редакції „Нашого Життя" Вечір Української Журналістки.

Ціллю Вечора є дати нагоду для зустрічі сьогоднішніх активних українських журналісток, зробити їх перелік та відзначити їхню працю на тлі великого культурного вкладу в українське життя, який дали їхні попередниці у минулому.

Цей перший цього роду почин викликав широке зацікавлення. Організатори прохають усіх, що знають імена та адреси активних на терені ЗСА українських журналісток, подавати їх на адресу „Нашого Життя" (108 Друга Евеню, Н.Й. 10003), як також прохають самих журналісток зголошуватися на цю адресу якнайскоріше.

Вечір Української Журналісти запланований на п'ятницю, 26-го травня 1978 р., на годину 7-му вечора у приміщенні „Союзу Українок" 108 Друга Евеню, Н.Й.

У програмі вечора погодилися доповідати про визначних українських журналісток минулого проф. Марта Богачевська-Хомяк і пані Любов Волинець. Про сучасну українську жіночу пресу на терені ЗСА, зокрема про „Наше Життя", буде говорити ред. Ольга Кузьмович а сучасних журналісток буде представляти ред. Уляна Любович.

Українська молодь Рочестеру демонструвала проти безправства СССР

Рочестер, Н. Й. (Б. Г.) — у суботу, дня 22-го квітня ц. р., українська молодь за ініціятивою ТУСМ-у в складі: СУМ, Пласт і Рідна Школа, вийшли запротестувати в обороні Юрія Шухевича і всіх інших в'язнів совєтських концтаборів і тюрем з багатомовними траспарантами: „Юрій Шухевич з 15-го року життя в тюрмі'', „Воля Україні'', „СССР — тюрма народів'', „Звільніть українських націоналістів'' і т. п.

Ольга Король, голова СУМА і довголітній виховник СУМА Михайло Лесів, дали коротке інтерв'ю телевізійним репортерам двох станцій русла 8 і 10. Молодий студент Р. Мельник заявив репортерові: „Ми не хочемо незалежности на рік, ми хочемо і домагаємося незалежности навіки''!

Цю подію могли оглядати близько 2 мільйони людей пізніше на двох екранах телестанцій 8 і 10, коли проходили новини дня. Маніфестація відбувалася біля пам'ятника Свободи в центрі міста, а молодь роздавала інформативні летючки прохожим, що принесло незаперечну користь нашій справі.

СВ. П. ЙОСИФ ВОЛК ЗАЛИШИВ СВІЙ ДОРІБОК В СУМІ $87.162.15 НА СТИПЕНДІЇ ДЛЯ МОЛОДІ УНС

Джерзі Ситі. — Українська громада в ЗСА вже знає неодин випадок прикладної і щедрої жертвенности поодиноких осіб, які ціле своє життя трудились для добра громади і народу, а відійшовши у вічність, залишили тривку пам'ять по собі пожертвами на добрі цілі. До цього гурту цих за життя часто-густо маловідомих людей долучився Йосиф Вовк, який у своєму тестаменті призначив більшу частину свого дорібку, суму 87,162.15, на стипендії для молоді УНСоюзу. Про це повідомив Головну Канцелярію УНСоюзу адв. Ніколас Джіянґрассо, виконавець тестаменту св. п. Й. Волка, який помер 29-го січня 1977-го року в містечку Трамбулл, Конн.

Уродженець села Угерці, повіт Ліско в Галичині, Й. Волк прибув до Америки після Першої світової війни і вивчився на автомобільного механіка, працюючи у фірмі Буллерд аж до пенсійного віку. До 1963-го року жив сам, а тоді одружився з Емілію Демчак, яка померла в 1971-му році.

Лагідної вдачі, добрий атлет і свідомий громадянин, св. п. Й. Волк вступив до УНСоюзу в 1923-му році і залишився членом 59-го Відділу в Бриджпорті аж до смерти. Він був членом-основоположником української православної церкви Св. Марії, провадив церковним хором, компонував власні музичні твори, створив драматичний гурток при парафії і був його режисером. Жертвуючи щедро на церкву, св. п. Й. Волк збудував первісний вівтар для цього храму. Коли парафія збудувала нову церкву в 1968-му році, св. п. Й. Волк був одним з найбільш щедрих жертводавців. Проживаючи на пенсії, осамітнений і бездітний, він завжди дбав про молодь, жертвуючи на освітні, культурні та спортові цілі. Маючи молодь на увазі, він, правдоподібно, тому й залишив більшу частину свого доробку на стипендії.

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу рішив створити із залишеної св. п. Й. Волком суми окрему фундацію і відсотки з інвестиції цього фонду будуть розділювані кожного року в формі стипендій в імені фундатора, св. п. Йосифа Волка, для студіюючої молоді УНСоюзу. Цим утривалиться пам'ять цього чергового піонера-мецената.

Св. п. Йосиф Волк

Генерал Сінґлавб, критик політики Картера, зрезиґнує

Вашінґтон. — Генерал Джон Сінґлавб, який минулого четверга, 27-го квітня, публічно критикував президента Джіммі Картера за його рішення відкласти розбудову невтронної бомби і за договори щодо майбутности Панамського каналу, день пізніше, тобто минулої п'ятниці, погодився зрезиґнувати з посту шефа штабу Команди Армії і відійти на емеритуру. Рішення Сінґлявба наступило після його наради з Кліфордом Александром, секретарем Армії. Хоча ген. Сінґлавб заявив кореспондентам, що відходить на емеритуру „добровільно", то урядові джерела інформують, що секретар Александер „порадив йому зрезиґнувати".

Промовляючи в четвер перед кандидатами на старшин у Технологічному Інституті Джорджії. ген. Сінґлавб сказав, що рішення президента Картера відкласти розбудову невтронної бомби „безглузде і з військової точки зору — помилкове", бо може спричинитися до мілітарної переваги Совєтського Союзу, як теж заявив, що уряд ЗСА не повинен був погодитися на передання контролі над Панамським каналом у руки панамського уряду. У п'ятницю ген. Сінґлавба покликано до Пентаґону і по короткій нараді подано до відома, що він „погодився зрезиґнувати".

Як відомо, рік тому Сінґлавба усунено з посту шефа штабу американських збройних сил у Південній Кореї, коли він публічно критикував президента Картера за його плян протягом 4-5 років відтягнути піхотинні американські частини з тієї азійської країни.

Пентаґон затривожений обмеженням щодо „крилатої" ракети

Вашінґтон. — Секретар оборони Гарольд Бровн та інші високі урядовці Пентаґону затривожені фактом, що Комісія Палати Репрезентантів для справ збройних сил не схвалила фондів на розбудову літака, на якому були б розміщені „крилаті" ракети („круз миселс"), хоча у первісному проєкті оборонного бюджету на ті літаки було призначено 41.2 мільйона долярів.

Бровн і його співробітники вважають, що без нових літаків ефективність „крилатих" ракет буде драстично обмежена, а ці ракети вважаються головною стратегічною зброєю ЗСА.

Секретар Бровн вже розпочав переговори з членами Сенатської Комісії для справ збройних сил, старechoючись переконати їх, щоб вони привернули згадану суму на розбудову літаків, які були б вивінувані „крилатими" ракетами. Він вважає, що літаки конечні, щоб запевнити стратегічну спроможність ЗСА, як теж скріпити становище американської делеґації у переговорах із совєтськими чинниками щодо нового договору в справі обмеження нуклеарної зброї (САЛТ II).

ЗСА погодилися на компроміс щодо постачання атомової зброї

Вашінґтон. — Під час останньої поїздки державного секретаря Сайруса Венса до Москви, метою якої було старатися усунути розбіжності в становищах ЗСА і Совєтського Союзу щодо нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), обидві сторони погодилися на компромісову постанову щодо обмеження постачання американської атомової зброї західньоевропейським членам Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

Зразу після повороту Венса з Москви американські засоби масової інформації твердили, що державний секретар категорично відкинув вимогу совєтського міністра закордонних справ Андрея Ґромика, щоб в новий договір була включена постанова, яка забороняла б Америці передавати своїм союзникам нуклеарну зброю та технологічне знання щодо тієї зброї. Однак, урядові речники тепер інформують, що Венс і Ґромико дійшли до „компромісової розв'язки" відносно цього питання, а саме, що обидві надпотуги не старатимуться „діяти через інші держави" в ділянці атомової зброї.

СОВЄТИ ПРИЗНАЧИЛИ М. Д. СИТЕНКА НА МІСЦЕ АРКАДІЯ ШЕВЧЕНКА

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Речники генерального секретаріяту ОН інформують, що Совєтський Союз запропонував вже нову людину, яка мала б заступити місце Аркадія Шевченка, який чотири тижні тому відмовився від повороту до СССР, а опісля формально зрезиґнував зі свого становища заступника генерального секретаря для справ політики і Ради Безпеки при Об'єднаних Націях заявивши, що він залишиться на постійно в ЗСА. Новою совєтською людиною на цьому пості є 59-річний дипломат Михаїл Д. Ситенко. Як заступник генерального секретаря ОН Ситенко перебрав би всі функції, які виконував у минулому Аркадій Шевченко і був би найвищим ранґою дипломатом СССР серед 190 інших совєтських працівників в Об'єднаних Націях. Ця позиція заступника генерального секретаря ОН і керівника справами Ради Безпеки забезпечена вже по традиції за Совєтським Союзом. Панує загальне переконання, що генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм погодиться з номінацією Москви. Олег А. Трояновський, амбасадор СССР до Об'єднаних Націй, зустрічався з Вальдгаймом 28-го квітня ц.р., а після зустрічі заявив кореспондентам, що справу обсади скоро розв'яже бюро генерального секретаря ОН. Михаїл Д. Ситенко досі очолював в міністерстві закордонних справ СССР відділ близькосхідніх справ і в цьому характері він кількакратно відвідував країни Близького Сходу. Совєтські чиновники дуже часто висловлювалися про нього, як про „нашого Атертона", натякаючи на Алфреда Л. Атертона, спеціяльного післанця Державного департаменту ЗСА, який дуже часто подорожує по столицях арабських держав, полагоджуючи справи замирення на Близькому Сході між арабами та Ізраїлем.

І. Астахову МекКліллен заставили виповнити нову форму на виїзд із СССР

Москва. — Пресові аґенства повідомляють, що протестна акція під будинком амбасади З'єднаних Стейтів Америки Ірини Астахової МекКліллен — дружини проф. Вудфорда МекКліллена з університету у Вірджінії та їхньої 18-річної дочки Лєни, які користаючи з хвилевої неуваги совєтської поліції, намагались прив'язати себе ланцюгом до залізної огорожі і розвинули транспаранти з написами: „Вже чотири роки чекаю на візу" і „Пустіть мене до чоловіка", — завершились добрим результатом. КҐБ, зміркувавши, що ця протестна акція „створила багато галасу", перестрівши Ірину Астахову МекКліллен на дорозі до американської амбасади, повезли її до совєтського урядового паспортового бюра, і заставили виповнити нову аплікацію на виїзд для неї і її дочки до ЗСА.

Чистка в болгарській Компартії і уряді

Софія, Болгарія. — Пресові аґенства інформують, що Тодор Жівков, генеральний секретар болгарської Комуністичної партії і голова держави, будучи невдоволеним із господарської системи і занедбання деякими функціонарами сільського господарства, викинув з Компартії і уряду багатьох високих урядовців. Державна Народна Рада Болгарії звільнила Саву Дулбокова, заступника прем'єр-міністра і міністра харчових запасів, заступника прем'єр-міністра Мако Дакова і міністра сільського господарства і харчової промисловости Ґанчо Крузева. При тому партійні газети в Болгарії інформують, що продукція сільсько-господарських товарів обнизилась на 6 відсотків і далеко не дорівнює державним передбачуванням. В повідомленні Державної Народної Ради говориться, що звільнені високі партійні функціонарі будуть перенесені на інші становища, але в повідомленні не називається цих „становищ''.

ЗВЕРНЕННЯ УККА

В СПРАВІ ТРАВНЕВОЇ ЗБІРКИ НА ФОНД СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ.

У листопаді 1967 р. відбувся у Ню Йорку Перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Тоді встановлено постійний Секретаріят, щоб у вільному світі служити українській справі.

У часі, коли в Україні московський окупант жорстоко переслідує український нарід, а у вільному світі ширить неправду про українську визвольну боротьбу — то важливішими завданнями Секретаріяту є:

Ширити правду про визвольні змагання українського народу, допомагати й стимулювати всіми доцільними засобами його боротьбу за волю й державну незалежність України;

Домагатися здійснення прав українського народу згідно з Універсальною Деклярацією Прав Людини;

Об'єднувати всіх українців у вільному світі й координувати працю крайових громадських централь для спільного добра нашого народу;

Допомагати нашому народові зберігати українську національну ідентичність у країнах вільного світу й сприяти плеканню української культури й традиції.

Для успішности праці Секретаріяту СКВУ необхідна підтримка нашого громадянства, бо доля українського народу залежатиме не від посторонніх чинників, але від нас самих. У теперішньому часі наш нарід в Україні стоїть у затяжній боротьбі за свої національні права, а у вільному світі старається обстояти свою ідентичність. Наші намагання допомогти українському народові в Україні встоятися перед окупантом, а у вільному світі зберегти своє моральне обличчя — не можуть бути лише фразою чи ілюзією. Вони мусять проявитися ділами, трудами, працею, жертвенністю й вмінням підпорядкувати себе одній спільній меті, що веде до об'єднання народу у спільній праці, стремлінні й думці про добро нації. Безідейність і порожнеча у громадському житті породжують нарікання й критикоманію, а у висліді спричинюють трагедію людини й народу, а з цього радіє ворог.

Долю українського народу формують люди, які всіми своїми силами до кінця життя чесно трудяться для спільного добра. У службі для народу немає відпочинку, немає затримки, бо це шляхетний зміст нашого життя, що дає людині вдоволення, повноту життя і сповнення Божої заповіді любови ближнього.

Відомий є факт, що перед кількома роками, на заклик однієї держави, члени того народу в Америці зібрали втроє більше грошей, як було у заклику про допомогу. Моральна стійкість народу, а не його чисельність рішає про оцінку даного народу і його значення у світі.

Наша праця — наша жертвенність мусить проходити рік за роком, невпинно й систематично, аж до повного визволення народу, а це у великій мірі залежить від об'єднання й жертвенности української громади.

Ворог використовує моральну нестійкість, політичну незрячість, анемію нашого національного інстинкту й кожну нашу помилку. Велич жертви, що її приносить наш нарід в Україні, спонукує нас скріпити працю й пожертви для спільних потреб. Тому ми не можемо бути байдужі й необ'єднані. Правдивий патріотизм — це свідомий і добровільний акт для творення добра рідному народові. Всі ворожі чинники діють об'єднано проти українського народу, щоб нас роз'єднати й „обезголовити". Будьмо об'єднані одною спільною ціллю, на ім'я якій: добро українського народу.

Цього 1978-го року в днях 23-26-го листопада, в Ню Йорку відбудеться Третій Світовий Конгрес Вільних Українців. Для успішної праці нашої громадської світової Централі і для організації Конгресу, УККА переводить збірку фондів. Ваші пожертви просимо пересилати на адресу УККА в Ню Йорку, або вплачувати збірщикам місцевих Відділів УККА. Пожертви можна відчисляти від федерального оподаткування.

Український Конгресовий Комітет Америки.

Інж. Анатолій Дорошенко очолив Відділ УККА у Мілвокі

Мілвокі (Богдан Завалівський). — Місцевий Відділ УККА відбув свої Загальні Річні Збори 15-го квітня ц. р., вибравши на біжучий рік таку Управу: голова — інж. Анатолій Дорошенко, 1-ий заступник голови — інж. Андрій Гнип, 2-ий заступник голови — д-р Богдан Давидович, секретар — Богдан Завалівський, фінансовий референт — Григорій Черень, культ. осв. референт — Раїса Дорошенко; члени Управи — д-р Григорій Мурський, інж. Василь Нагірняк, інж. Ананій Танін, Володимир Пискір, Віра Павляк, Константин Павляк, Уляна Тишинська та Петро Бурак; Контрольна комісія: голова — Роман Ступницький, члени: Микола Яремко і Максим Місюрак; Товариський суд: Василь Стефанишин, Микола Ясінський та Михайло Кузьмінський. Затверджено також такі комітети: Комітет Оборони Людських Прав в Україні — Марія Пискір — голова, Богдан Завалівський і д-р Богдан Давидович; Комітет для Справ Мілвоцького Музею: Раїса Дорошенко — голова, Марія Пискір та інж. Василь Нагірняк; Комітет для Справ Української Мови в Університетах — д-р Олекса Цибрівський — голова, інж. Ананій Танін, о. Іван Олексюк та Віра Павляк.

Інж. Анатолій Дорошенко

Збори відкрив д-р Богдан Давидович, голова Відділу; до Президії обрано на голову Миколу Яремка, а на секретаря Богдана Завалівського.

Звіти з діяльности склали: голова д-р Богдан Давидович, фінансовий референт — Григорій Черінь та члени комітетів — п-і Марія Пискір, п-і Раїса Дорошенко та панна Віра Павляк.

Головні досягнення Відділу, це: участь у Міжнародному Фестивалі; визнання української мови як предмету у Висконському університеті в Мілвокі; влаштування імпрез загально українського характеру та проголошення губернатором стейту Дня Української Незалежности 22-го січня; поновлення Курсів Українознавства; зріст членів до 64-ох плат-

(Закінчення на ст. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Соборникові на прощання

В архівах „Свободи" зберігається копія листа, датованого 29-го червня 1953-го року, та заадресованого до Вячеслава Давиденка в Ню Йорку. В листі тільки чотири рядки, в яких сказано: „Вельмишановний Пане Редакторе! У зв'язку з Вашими відвідинами й розмовою в нашій редакції минулого тижня, пропонуємо Вам почати свою працю в Редакції „Свободи" з днем 20-го липня 1953, на устійнених в нашій розмові умовах. Будемо раді привітати Вас у нашому „Свобода"-любному колективі в понеділок, 20-го липня 1953, о год. 7:30 рано..."

За два з половиною місяця сповниться чверть сторіччя від того дня, як в редакції „Свободи" почав працювати редактор Вячеслав Давиденко. І хоча в тому ж архіві „Свободи" є ще одна записка, датована 16-го серпня 1973-го року, в якій ред. В. Давиденко інформує, що „закінчивши 20-ий рік праці у Редакції „Свободи", з огляду на вік і стан здоров'я, бажає відійти на емеритуру..." то фактично на цю справжню емеритуру зі „Свободи" відійшов він щойно в Страсний Четвер, 27-го квітня цього 1978-го року.

Вкладу світлої пам'яти редактора Вячеслава Давиденка в „Свободу" і через неї в розвиток не тільки нашої мовної культури та літератури, що мали його окрему увагу, але і в розвиток нашої політичної думки та нашого життя взагалі, не можна б переціннити. Його кваліфікована опінія в таких у свій час голосних справах, як „контакти", як безпосереднє запрошення діячів культури з України на відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні та взагалі „культобмін" — щоб згадати тільки дещо — мала часто рішальний вплив на становище і політику „Свободи". Це саме відноситься і до багатьох внутрішніх справ нашої громади.

Проте, не тільки в короткому слові, але і в об'ємистій книзі навряд чи пощастило б назвати і дати повну оцінку того прямо неймовірного вкладу, що його дав св. п. ред. Вячеслав Давиденко у „Свободу", а через неї і в наше життя та наш розвиток. Людина високої культури, великого ума і подивугідного знання, найбільш шляхетного серця і рідкісно спокійної та зрівноваженої вдачі, з незвичайно тонким і завжди багатомовним дотепом, така людина не може не мати найбільш благородного впливу на все своє оточення.

В цій короткій статті на прощання ідеального співпрацівника й особистому другові на окрему увагу заслуговує одна з найбільших і рівночасно найтрудніших прикмет, яка у нашій суспільності і в нашому народі є чи не найбільш на потребу і яка була джерелом почувань, базою мислення та критерієм поступування св. п. ред. Вячеслава Давиденка. Ця чарівна і чародійна прикмета — це СОБОРНІСТЬ, що була невід'ємною частиною життя і труду Покійного. Для характеристики згадати б тільки два, на перший погляд можливо і незначні, але якже промовисті приклади: Бувши мовним редактором „Свободи", св. п. Вячеслав Давиденко навчав і практикував: кожне слово з будь-якої української говірки, — скажімо — лемківської якщо воно не суперечить основним законам української літературної мови, повинно бути включене в цю мову і мати в ній повне „право громадянства", без уваги на те, як незвично воно могло б звучати для наддніпрянця чи галичанина. Інший приклад: ред. Вячеслав Давиденко мав свій вплив на те, що „Свобода" свого часу причинилася до включення нашого довгий час ігнорованого третього віровизнання, євангельсько-баптистського, в наше соборне релігійне і суспільно-громадське життя та розвиток.

Св. п. Вячеслав Давиденко був чудовою людиною, він був соборником. Все своє життя, своє знання і свій труд він віддав Соборній Україні, яка напевно і назавжди збереже його у своїй соборній пам'яті.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

І. Вовчук

В АЗІЙСЬКОМУ ТРИКУТНИКУ

(І)

Курс сучасної японської політики кремлівська дипломатія називає в пресі „загрозливим" для СССР. Пропагандивний лемент зчинили з приводу проєкту совєтського „договору про добросусідські відносини з Японією", „китайсько-японського договору" та урядових заходів, скерованих на „мілітаризацію Японії". Політичний коментатор „Правди" Ю. Шуков в довгій статті вказує на небезпеку урядових заходів. Посилаючись на якийсь таємний доклад Центрального Розвідчого Агенства, в якому буцім то говорилося, що Японія напередодні створення атомової бомби, він твердить, що керівні діячі американської розвідки потурають тому. При співвідношенні сил, яке складається в Азії, японське керівництво може прийти до висновку, що для виконання Японією своїх національних завдань вона повинна мати ядерну зброю.

Називаючи урядові потягнення „підозрілим вовтузенням", Ю. Шуков вважає їх за „небезпечну гру з вогнем та ще й не з простим, а термоядерним". Покликуючись на удавану мітичну армію „борців за мир", політичний оглядач партійного офіцізу вигукує: „Руки геть від ядерної зброї, панове!" („Правда" 3.31-78). Політику Токіо московська преса з обуренням називає „дволикою" і „лицемірною". Японські провідні люди, включно з керівниками уряду, не раз, мовляв, заявляли, що Японія надає великого значення добросусідським взаєминам з СССР, а як доходить до діла, то з тих заяв нічого не лишається.

В лютому московський уряд опублікував проєкт умови „про добросусідство і співробітництво між СССР і Японією". Посилаючись на розмови міністра зовнішніх справ СССР Громика з міністром Японії Сонодою, в якій Громико, підкресливши „неготовість" Японії до укладення мирного договору, запропонував замість нього надрукованого проєкту. Його кремлівська дипломатія надрукувала, коли переконалась в негативному наставленні до нього в Токіо. Дипломатичний заскок, розрахований на пропаганду московського миролюбства.

У Москві дуже хочуть „добросусідські відносини" з Японією оформити договором, зважаючи на напругу з Китаєм. Большевицька преса СССР не говорить про причини, з яких Японія не погоджується на мирний договір з СССР, боячись сказати правду. А вона така: коли заходить про те мова, японці ставлять передумовою підписання договору повернення загарбаних Москвою в останній війні Курильських островів. На ці справедливі домагання кремлівська дипломатія відповідає, що договір можна укласти, тільки визнаючи „реальності", створені в останній війні. З загарбаних регальностей Москва не має наміру відступати чи відмовитися. Навпаки, їх поширюються в Африці, роздмухуючи „визвольні" комуністичні пожежі, чого, на жаль, не хочуть бачити й розуміти ті, кому перш за все треба б розуміти.

В добросусідських відносинах з Японією кремлівські володарі вельми зацікавлені. Геополітична напруга між КНР і СССР, в якій КНР пред'являє претенсії на великі обшири імперії СССР в Азії, змушує шукати добросусідства з Японією.

Коментуючи проєкт совєтського договору „Ізвєстія" писали, що „Договір про добросусідство і співробітництво охоплює ті сторони совєтсько-японських відносин, що вже дозріли до того, щоб їх постати на міцні договірні підстави". За проєктом „совєтського добросусідства" до них мали б належати: зобов'язання „не допускати використовування своєї території" для дій, що можуть спричинити шкоду для безпеки другої сторони; стримуватись від будь-яких дій, що заохочують третю сторону до агресивних дій проти кожної з сторін; сприяти поширенню взаємної співпраці в галузях економіки, науки, техніки, культури, раціонального використання світового океану".

Як бачимо, засяг дії проєкту домовлення про добросусідство далеко виходить поза його межі. Цей проєкт виразно скерований проти американсько-японського договору про безпеку, на підставі якого ЗСА тримають оборонні бази на території Японії. Пропонований проєктом умови „добросусідства" мали б звузити японську зовнішню політику, ізолювати країну від ЗСА, КНР і включити в обійми московської опіки. В зглядненому коментуванні проєкту московською пресою не згадується найважливішого зобов'язання сторін в накидуваному Японії „добросусідстві". В ньому говориться, що „коли виникнуть обставини, які на думку обох сторін вказуватимуть на небезпеку для утримання миру, або порушуватимуть мир, сторони негайно контактуються між собою, щоб встановити заходи для поліпшення обставини". Цей пункт в проєкті надає накидуваному Японії „добросусідству" характер військового договору, скерованого проти КНР і ЗСА. „Правда" обурюється, що японський уряд відкинув дипломатичний „заскок" добросусідства і замість добросусідства розгорнув антисовєтську кампанію.

Інформуючи про запропонований проєкт „добросусідства", преса повідомляла, що перед тим, як вручати проєкт, московський посол в Токіо передав голові японського уряду Токео Фукуді листа від самого Л. Брежнєва. Як довідались в Токіо чужинецькі представники преси, в ньому Л. Брежнєв, вказуючи на важливість договору про добросусідство, вказував на третю силу, яка „намагається пошкодити нашим (японсько-совєтським) відносинам, хоч тієї сили в листі не названо, але в Токіо ніхто не мав сумніву, що мовилось про комуністичний Китай.

[Продовження буде]

Василь Федорончук

ФРАНЦУЗЬКІ ВИБОРИ І ЕВРОКОМУНІЗМ

Перемога політики Валері Жіскар д'Естена

І

Поміркований центроправі політичні партії, котрі становили попередню парляментську більшість, досягли 19 березня ц. р. перемогу у французьких політичних виборах і розпоряджаються в національній асамблеї 91 мандатом більше, порівнюючи з лівицею (центрово-права більшість 291 мандат, а ліва опозиція — 200 мандатів). Всупереч усім оптимістичним передбаченням, соціял-комуністична опозиція зазнала несподіваної поразки. Валері Жіскар д'Естен переміг найважчу пробу, відколи є президентом Французької Республіки. Він є єдиним переможцем довготривалої політичної боротьби, котра провадилася у Франції між 1973 і 1978 роком, і справедливо „Лє монд" з 20 березня присвятив йому передову статтю під заголовком „Переможець".

Жіскар д'Естену пощастило повністю здійснити свій плян. В 1974 році він здобув Єлісей, розпоряджаючи тільки малою республіканською партією (54 депутати). В 1976 році він усунув неоголлістського лідера Жака Шірака з поста голови уряду. В 1978 році переміг лівицю вдруге (після президентських виборів), створивши собі в парляменті власну політичну силу, центрову партію — „французький демократичний союз", котрий є вирішаючою силою поміркованого бльоку і політичного світу взагалі. Склад нової національної асамблеї наступний: республіканський збір (неоголлісти) — 148 депутатів, французький демократичний союз — 137, кандидати прихильні Жіскар д'Естену — 4, праві незалежні — 2 (поміркований бльок); французька соціялістична партія — 103 депутати, французька комуністична партія — 86 депутатів, рух лівих радикалів — 10, крайня лівиця — 1 (лівий бльок).

Французький демократичний союз є спілкою партій, котрі своїми програмами й намірами дуже наближені до позицій Жіскар д'Естена. Його компонентами є: жіскардівська республіканська партія, ліберальні концепції якої характеризуються реформістським наголосом; демократично-соціяльний центр Жана Леканює (спадкоємець народно-республіканського руху християнсько-демократичного забарвлення), поміркована радикальна партія Серван-Шрайбера. До цих трьох головних груп треба долучити інші менші: соціял-демократів, „національний центр незалежних і хліборобів" та інші. Жіскар д'Естен виявився великим стратегом. Йому вдалося применшити вагу неоголлістів і згуртувати понад шість мільйонів виборців довкола нової політичної сили й концепції, яка не зреклася жадної з основних вартостей, що їх захищають неоголлісти, але котра є менш націоналістична, більш европеїстична, менш недовірлива супроти ЗСА, більш прихильна до реформ і також до поширення урядової більшості. Ця нова сила має виразний соціяльний (позитивний і негативний) знаменник: ліберальна демократія як ідея суспільства і відкинення комунізму й колективізму.

Результати виборів показали, що французи воліли стабільність ніж зміну, чи радше стабільність, ніж зразок зміни, який їм пропонував лівий союз. Соціялісти, комуністи й ліві радикали переживатимуть як внутрішню кризу, наслідків якої ще не можна передбачити, так і дуже важку нову фазу у взаємних стосунках. „Спільна програма" з 1972 року не є більше спроможна становити опорний пункт лівиці, і сама стратегія Лівого союзу трішить після шістьох місяців полеміки, відколи у вересні 1977 року комуністи зламали „спільну програму", і після виборчого краху.

Найбільш незвичайним для цих виборів є факт, що лівиця все таки здобула довір'я майже половини населення. Відсутність пропорціональної виборчої системи й виборчий закон, який викликає критику, досягли наступну ціль: перетворили меншість (в голосах) 12 березня у виразну більшість (у мандатах) 19 березня, завдяки механізмові „desistement" (зречення слабшого кандидата, щоб сприяти успіхові сильнішого й політично співзвучного кандидата) і більшим запасам голосів, якими виявилися спроможними розпоряджатися прожіскардівський французький демократичний союз і неоголлівський республіканський збір 19 березня. Велике протиріччя, котре продовжує характеризувати французьку політичну ситуацію, — це поділ населення на дві частини. Ні парлямент, ні уряд, ані президент не висловлюють „реальної" країни. Переможці мусять враховувати цю дійсність.

[Продовження буде]

С. П. Остерігач

СТРАЙК УЧИТЕЛІВ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В КЛІВЛЕНДІ

— Ого, щось нове!
— Так, нове!
— Учителі йдуть за американською модою!
— Ні, не йдуть!
— Хочуть більше грошей!
— Ні, не хочуть. Кажуть, що 27 центів на годину — вистачає.
— Виходить, що збунтувались проти директора, або управи школи!
— Також ні!
— Ну, то проти чого ж вони страйкують?
— Страйкують проти байдужого ставлення батьків до рідної школи!
— О - о - о!
— А у Вас, дорогий читачу, хіба не „О - о - о!" Хіба у Вас ці справи кращі?...
...У нас також вони були кращими та від якогось часу почали гіршати.

Перші прояви цього погіршення запримічувались у найменших дітей, які дуже слабо, або й зовсім не говорили українською мовою. Силою факту, їх записували до англомовної кляси. З року на рік кількість учнів у тих клясах більшала.

— Невже ж у нас так багато мішаних подруж, як частинни живих свідків „мудрости" наших „-івців", які силою ділили невинну українську молодь своїми партійними домівками, таборами, площами?

І цьому треба, здається, приписати певну частину „національної" свідомости, бо українська молодь не зустрічалася разом, зустрічалася лише партійна молодь, а звідси і певний процент мішанини.

— Ну, а решта тих дітей англомовної кляси, то що?
— То діти колишніх українських емігрантів.
— І не говорять по-українському?
— Ні, не говорять! Вони ж від другого року життя не ходили до української школи. Вони прийшли до школи, як їм сповнилось п'ять років, а тих три роки, тих найважливіших три роки в житті дитини, їх виховували батьки.
— Ну, то як же ж вони їх вчили говорити і як вони до них самі говорили?
— Так, як бачите! Виглядає, що батьки до них взагалі не говорили, а якщо й говорили, то, напевно, не мовою, якої їх діти не знають.
— І обоє батьки — українці?
— Чистокровні! Їх знають ще з табору. Жили в однім бараці. А там, самі знаєте, тяжко було не бути українцем, а ще тоді, як до табору приїздили „гості" з репатріяційної комісії...
— Так, тоді були часи!
— Так, тоді й були українці!...

Майже рівночасно з такими проявами в англомовній клясі, почав запримічуватись упадок знання української мови і в середніх клясах школи. Учні середніх кляс — 6, 7, 8 поступово почали відставати в навчанні з усіх предметів: погане знання матеріялу, неприготовані приходили до школи, часто без виконання домашніх завдань, не брали активної участи в клясі, на питання вчителя давали одним словом, а краще — одним коротким реченням відповідь, почали менше читати, почали недолюблювати українську книжку, а згодом — мало її розуміти, здається, що й учителя також наполовину почали розуміти... Причина — навчання всіх предметів у школі провадиться тільки українською мовою, а учні не знають її настільки, щоб послуговуватися нею при виконанні шкільних обов'язків. І так через українську мову почали терпіти всі предмети. Тоді ж із виконання домашніх завдань оцінки давали не учням, а їхнім батькам. Учням давали оцінки із виконання шкільних завдань... Яка різниця в оцінках того самого учня?!

— У чому ж справа? — Незадовго знайшли таки „причину" лиха!
— А хто перший знайшов? — Здається — батьки!
— „Виявилось", що ціле „лихо" було в тому, що шкільні підручники, які роками були доступними учням і батькам кляси, раптово стали „затяжкими" на дану клясу!
— Добре, що хоч знаємо причину! — Рятуймо ситуацію!...
... Незадовго врятували! — Посунули шкільні підручники на одну клясу нижче.
— Ну, тепер все впорядку! Зберегли шкільну молодь!
... Та ні! — Знову проблеми!
— Та тепер що? — Яка причина тепер?
... — Причина та сама! — Учні вдома не вчаться, а батьки їм у цьому не перешкоджають.

Почав витворюватися стан, який забирав багато часу учительських конференцій на його обговорення.

Учителі шукали способів та доріг до його покращення. Коли і це не принесло

(Закінчення на ст. 3-ій)

† Вячеслав Давиденко

МІЙ ЖИТТЄПИС

II

У мою родину колективізація і пізніші роки внесли велике спустошення. З різних кутків України, переважно з села, приходили вістки про репресії над тим чи іншим родичем. Найпершими зникли ті, дальші, материні родичі — духовні особи. Родину батькового брата, Дмитра, вивезли на північ майже всю — коли приїхали їх забирати, втекли через садок тільки тітка Дарія та двоюрідна сестра Люся. Тоді ж заслано на північ також родину батькової сестри Меланії з Гайворонщини.

• •
•

У Києві працював я, як мовний редактор, у газеті „Вісті", а крім того в медичному видавництві, у в-ві молоді, в технічному і дитячому видавництві — за контрактами. Брав також роботу в Інституті літератури при Академії Наук. Взагалі, почавши ще перед роботою в „Книгоспілці", займався багато перекладною працею. Переклади здебільша з російської мови. Із значніших перекладів пам'ятаю: Чехова — вибрані твори, Толстого — оповідання, повість „Козаки", Короленка — „Без язика", Фабра — „Життя комах", Елізе Реклю — географію, Ключевського — історію, Жітецького „Українська літературна мова 18 стол.", Арсеньева — „Дерсу Узала", Войнич — „Ґедзь", Амундсена — подорожі, Купріна — оповідання та багато інших. Також перекладав технічну й медичну літературу і переводив мовну редакцію рукописів з різних галузей науки. Оригінальною літературною і публіцистичною творчістю не займався (пригадую лише два надруковані в 1924 р. мої оповідання в журналі „Знаття" і вірш в тому ж журналі.

Війна застала мене в Києві. Не бажаючи евакуюватись, ми з жінкою виїхали до Харкова. В тому місті спинилися у їнж. Крамаренка, чоловіка жінчиної сестри (тепер у Бельгії), а потім виїхали дожидати, коли перейде фронт — на село.

Після приходу німців у створеній в Харкові земельній управі (головою був проф. Ветухів) запропонували мені пост окружного агро-лісомеліоратора в Костянтинограді на Полтавщині. Це була звичайна собі сінекура, бо які ж за німців могли бути лісомеліоративні роботи?

У Костянтинограді (він же Красноград), „працюючи" в земельній управі, нав'язав я зв'язки з групою українських націоналістів, що мали контакт з Полтавою і членами похідних груп ОУН. Очолював цю групу пізніший член УГВР, місцевий агроном. За його рекомендацією погодився я стати директором відкритої в с. Сахновщина середньої сільсько-господарської школи, де також була підпільна націоналістична група.

У Сахновщині був я з жінкою до лютого 1943 р., коли большевики прорвали фронт і посунули на Дніпропетровське. Місцеве начальство (як виявилося згодом — з большевицького підпілля) відмовилося дати мені коні, і я, з поміччю свого „завуча" та старого кооператора Безрідного, роздобув в колгоспі коростяву шкапину. Так ми вчетверо вирушили в завірюху на одчайдушї в степ, бо здавалося, що фронт уже навколо нас. Їзда, звичайно, була така, що сидіти на санях можна було тільки по черзі. За три тижні заїхали ми в Сахновщині аж на Правобережжя, до Корсуня. Там побули якийсь час, а довідавшись через радіо, що большевиків з Харкова вигнано, вирушили назад.

До Сахновщини я вже не вернувся, бо зустрів в дорозі, за Кременчуком, Василя Чайківського з родиною (був. сотник УГА, що пересидів 20 років під совєтами і в 1947 р. помер на еміґрації, у Франкфурті, де працював в ЦПУЕ). Він також вертався після евакуації і запропонував мені їхати з ним до Констянтинограду працювати в газеті „Костянтиноградські Вісті". Треба сказати, що газета ця в міру змоги зберігала українське обличчя завдяки авторитетові цього Чайківського, як бувший австрійський старшина, мав у німців.

У вересні 1943 р., коли фронт був уже за пару кілометрів від Костянтинограда, виїхав я поїздом на захід з жінкою і групою приятелів (були в тій групі молоденький студент Микола, пізніший редактор упівського „Перця" і його сестра, що згинула пізніше під псевдом Марійка Степова). У Львові пробували ми висіти, але польські поліцаї загнали нас назад у вагони. Пощастило аж у Журавицях, біля Перемишля, — міста, в якому провів я десять місяців.

У Перемишлі працював я в районовій молочарні. Жінка влаштувалась в місцевому театрі. В тому місті несподівано зустрів я старшого брата Олександра, колишнього соловецького в'язня, що, як лікар, мобілізований був до німецького війська. Брат попросив мене зв'язати його з націоналістами. Через хлопців я познайомив його з медичним референтом УПА Круком-Мельодією (пізніше був у ЗСА головою Т-ва був. вояків УПА, а тепер працює як лікар в Дітройті). У мене вдома брат перебрався в цивільне і разом з Круком поїхав „фірою" до лісу. (Востаннє бачив я брата на конспіративній зустрічі в с. Ніжанковичі; згинув він у 1947 році на Словаччині під час рейду відділу УПА на захід). Незабаром після того я сам перейшов на нелегальне становище і також подався з Перемишля. Разом з Біланом (згинув у 1948 році) брав участь, як викладач, у перевишкільних курсах УПА, працював над антисовєтськими летючками, переклав якийсь підручник для диверсантів (як висаджувати мости, закладати на дорогах міни та ін.), виступав по глухих опанованих УПА селах з доповідями та ін. А коли фронт зблизився, з огляду на мою скаліченy ногу, відвезли мене „штафетою" на якусь залізничу стацію і посадили в поїзд, що мав їхати до Криниці.

Далі — відомий Оремів Лаз на Словаччині, словацька „революція" і совєтські партизани, які забрали всіх чоловіків з табору, що не виявили бажання до них пристати — „на окопи". Копав я їх з проф. Верб'яним і проф. Гловінським. Потім — „чудо" з вивозом усіх на нейтральну зону і нарешті — переходовий табір у Штрасгофі, звідки виїхали ми з жінкою на працю до Фленсбургу під данським кордоном.

До капітуляції Німеччини працював я на летовищі недалеко Фленсбургу (Вайхе), в столярній майстерні, як помічник столяра. В перших же днях після капітуляції постав у Фленсбургу Український Комітет на область Шлезвіг Гольштайн, до якого я ввійшов як культ.-освітній референт (головою був проф. Г. Яловий, а членами — проф. Макух і д-р Перепічка). Большевицькі елементи тероризували всіх тих, що не хотіли вертатися, і в результаті Комітет розлетівся. До новотвореного на Вайхе табору підсиланіх мене не йти і зо три тижні переховувались по лісах. Трагедія з примусовим вивозом „на родіну" 150 осіб з цього табору потвердила наші побоювання.

Проте, того ж року переїхали ми з жінкою до новопосталого табору в Гайдена біля Гамбурґу, пересвідчившись, що це справді український табір, в якому можна почувати себе бодай у відносній безпеці. В цьому таборі, що мав

(Закінчення на ст. 4-ій)

Алла КОССОВСЬКА

НАД ТРУНОЮ

(Мойому Чоловікові)

Накрию свій самотній стіл,
Поставлю паску подаровану,
І мій тяжкий, глибокий біль
Нехай мовчить в душі захований.

Ми йшли дорогами життя,
Рука-в-руці, аж півстоліття
І ось тепер, без вороття,
Ти відійшов, і мушу жить я
Без тебе, рідний. Навкруги
І темрява, і порожнеча,
Немає теплої руки,
Тягар життя згинає плечі.
Ти гарно вмер, і розум твій
Не відняла в тебе хвороба,
І світлу пам'ять, дорогий,
Твою я збережу до гроба.

Спи з миром! І нехай в труні
Ніщо тебе вже не турбує,
Моя любов живе в мені
Її до смерти збережу я.

СТРАЙК УЧИТЕЛІВ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

бажаних наслідків — пішла нагінка на батьків, щоб вони хоч час від часу „заглянули", що та їхня дитина має завдано на наступну суботу.

Цей спосіб також мало що допомог, головно тому, що майже ніколи „тата немає вдома". — А мама? — Мама працює!

Передавали батькам через учнів різні друки-повідомлення в тій справі, щоб батьки перечитали, підписали і повернули назад учителів.

— Мала кількість їх поверталася назад до школи, часто без підпису батька.

... Наближалася клясифікаційна конференція за перше чвертьріччя, до якої вчителі приготувалися досить солідно з „кольоровими" завданнями учнів, щоб показати батькам поступ в навчанні їхніх дітей.

Батькам вислано поштою окремими листами повідомлення про конференцію. І що ж? — Батьки прийшли ті, які завжди приходять — переважно батьки кращих учнів. Їх було може 20%. — А де решта?

Наступна подібна конференція за перше півріччя разом із загальними зборами школи відбулася на один місяць спізнено — 18 березня. Всі батьки отримали поштою повідомлення про конференцію і загальні збори із зазначенням, що вчителі даватимуть батькам картки повідомлень про успішність учнів. Також батьки матимуть нагоду зустрічі із вчителями для обговорення справ учня даного батька.

І, знову, що ж? — На цю конференцію з'явилися ті самі батьки, що й були на попередній і майже в тій самій кількості, так, що не було з ким говорити і не було кому роздати тих карток-повідомлень.

Тут таки — закипіло! Порвався терпець учителям і почалось... Або — або! — якщо батьки не цікавляться своїми дітьми, то чому вчителі мають „розпинатись" за їхніх дітей?!

Висловивши гіркий протест у сторону батьків, тут же на загальних зборах учителі оголосили страйк. Страйк не про гроші, не про грошеві підвишки, а виразно зазначили, що страйкують проти байдужого трактування батьками школи. І якщо батьки не викажуться зміною свого ставлення, то вчителі відмовляються вчити їхніх дітей.

... Ці самі думки виднілись на плякатах в руках учителів, які в день страйку, в суботу, 1 квітня 1978 р., ще півгодини перед початком навчання розмістились від в'їздової брами школи аж до кінця шкільного подвір'я.

Вчителі впускали на шкільне подвір'я кожне авто, що привозило дітей, коротко інформували батьків в чому справа, вимагали поставити авто на подвір'ї і зайти до кафетерії на півгодинну конференцію. Виходу не було, бо авт з подвір'я не випускали.

Якщо котрийсь батько виявляв у цьому спротив, не хотів зайти до кафетерії, йому не дозволялось випустити з авта дітей, мусів з ними їхати назад додому. Був лише один такий батько, всі інші повинувались просьбі учителів (звичайно, за вийнятком чотирьох батьків, які поховалися в автах, і коли о 9:00 год. вчителі зайшли також до кафетерії, вони, тих чотирьох, поїхали додому). Героїзм і співпраця батьків зі школою!

При участі управи школи, до присутніх батьків говорив директор школи В. Іванчук. У загальних рямках директор з'ясував справи такої зустрічі з батьками та насвітлив справи, радше, причини, які привели до такої зустрічі.

Директор торкнувся справ, за вислід яких батьки несуть велику частину відповідальности, вказав на справи зв'язані з діяльністю школи у співпраці з батьками та подав далекойдучі наслідки, коли школи не будуть вив'язуватися із своїх обов'язків.

Директор зазначив, що школа робить усе можливе, щоб виховати шкільну молодь на повноцінних громадян майбутнього і для винятків незгідних із засадами школи, місця немає. Хто з цим згідний — нехай твердо стане на засади ідеї, хто не згідний — може зараз від неї відступити. Учні повинні закінчувати школу високоосвідченими будівничими завтра. Учень повинен у школі набути знання і виховання; у знанні — свідомість, у свідомості — серце, душа. Без серця й душі учень — каліка, а суспільству калік не треба.

На закінчення директор школи закликав батьків зрозуміти вагу і потребу рідної школи, як одинокої установи, що систематично виховує українську молодь в українському дусі, виявити до неї свої найкращі ставлення і почуття та бути тими українськими батьками, які можуть назвати своїх дітей своїми українськими дітьми.

П-і Сузана Телішевська, учителька школи, у своєму зверенні до батьків торкнулася справ більш детальніших з точки зору учителя — опікуна кляси, який напротязі довгих років праці в школі міг запізнатися з багатьма справами, як добрими, так і недобрими. До останніх років праці віднесла справи невиясненого характеру, коли батьки втратили розуміння навіть самої назви „рідна школа", що повинно означати: своє, наше, власне, українське; ми, а ніхто інший маємо дбати про неї, працювати для неї, шанувати її, бо так, як ми будемо дбати про неї, такою вона і буде, як батьки будуть ставитися до неї, так будуть наслідувати батьків їхні діти. Факти бачимо на шкільних конференціях — часі і місці — де учитель, немов лікар, представляє батькові недомагання його дитини і приписує її ліки для оздоровлення. Присутність батьків на таких зустрічах є каригідною. Батьки не хочуть знати про хвороби своєї дитини — учня і вважають такі зустрічі і поради неважними. Для батьків все інше є дуже важне: різні політичні збори, збори спортові, союзові, жіночі, чоловічі, а справи навчання й виховання їх власних дітей стоять на останньому місці. — На все є час, тільки для дітей, для власних дітей його не маємо.

П-і Телішевська згадала про шкільні імпрези, які світять пусткою, тоді, коли на інших імпрезах повно громадянства і батьків, а на шкільних — повно пустих місць. Згадала про переведення коляди, де цілі родини, включно з дітьми йдуть колядувати на різні цілі, а на ціль рідної школи — трудно знайти десяток батьків. Жертвенність як громадянства, так і батьків на ціль рідної школи зводиться до круглого „зера", тоді, коли на інші установи сиплемо тисячі, забуваючи при цьому, що без рідної школи не буде ані тих установ, ані організацій, бо найбільшу патріотичну працю виконує школа, рідна українська школа. Тут, в школі, кристалізується найбільша і найкорисніша боротьба за Україну — це наука, це пізнання свого, це любов до свого, це пошана до свого. Діти, що вчаться в рідній школі, сповняють свій святий обов'язок, обов'язок український — вони вчаться свого. Батьки в першу чергу, за ними українське громадянство, повинні сповняти також свій національний обов'язок.

З великим зрозумінням і переконанням ми повинні і ми мусимо стати на становищі, що рідна школа — це частина нас усіх, і тому, що вона наша, рідна, українська, ми мусимо мати для неї час, пошану, допомогу і трактування.

Короткі виступи учительки п-і Анни Завадівської та голови Управи Т-ва „Рідна Школа" п. інж. Євгена Палки також зводились до того, що якщо ми хочемо затримати українську молодь в українському оточенні, то ми всі повинні, перш за все, здати собі справу, що українська школа на чужині — це запорука виховання кадрів для всіх ділянок нашого майбутнього українського життя.

Без доброго шкільного виховання, без рідного українського виховання, майбутність затратить наш слід, і ми, як українці, затратимо самі себе!

Клич: „Українська школа для всіх українських дітей!" — наразі є найважливішим нашим українським завданням, про яке ми ніколи не сміємо забувати.

З приводу смерти нашого Дорогого Друга

ВЯЧЕСЛАВА ВАСИЛЬОВИЧА ДАВИДЕНКА

висловлюємо наше глибоке і щире співчуття

п. Аллі Юлівній Давиденко.

Варвара Бакало, Федір Бульбенко, Мирослава Ласовська, Олександер Неділько, Ганна Орел, Марія і Олександер Семененки.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

АНДРІЯ ПЕЛЕХА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в п'ятницю, 5-го травня 1978 року о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про молитви просять:

дружина — ПАРАСКЕВІЯ

доньки:

МАРУСЯ з мужем ПАВЛОМ і дітьми

ОКСАНА

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього і Дорогого нам

сл. п. Миколи Бігуна

складаємо 100.00 долярів на Український Інститут в Гарварді.

Опечаленим Дружині, Вельмишановній Пані Михайлині, Дітям і Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Мирон і Галя КУЦИКИ

В ТРЕТЮ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ Найдорожчого й Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА і СТРИЙКА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАЛІЄВА

відслужиться

в суботу, дня 6-го травня 1978 року о год. 8:30 рано

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Архистратига Михаїла при 1013 Факс Чейс Ровд у Дженкінтавн, Па.

Просимо про ласкаву участь у відправі і про молитви.

РОДИНА в Польщі і в ЗСА

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на могилі

сл. п. д-ра БОГДАНА ЛЕВИЦЬКОГО

відбудеться

у Провідну Неділю, 7-го травня 1978 року, о год. 2-ій по пол., на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Запрошуємо Членів УНРуху, Побратимів по Зброї, Друзів і Приятелів Покійного до участи.

Дружина МАРІЯ з Родиною

Управа Української Вільної Академії Наук у США

з глибоким смутком повідомляє, що в четвер, 27-го квітня 1978 р., о год. 8-ій веч. в Ню Йорку, помер на удар серця

св. п. редактор і співробітник Академії

ВЯЧЕСЛАВ ВАСИЛЬОВИЧ ДАВИДЕНКО

нар. на Харківщині, Україна 27-го липня 1905 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Дружині Покійного п-ні Аллі Давиденко висловлюємо глибоке співчуття.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА

повідомляє зі смутком, що 27-го квітня 1978 року відійшов у Вічність, на 72-му році життя

сл. п.

Ред. ВЯЧЕСЛАВ ДАВИДЕНКО

журналіст, член НТШ, голова Українського Термінологічного Центру, мовознавець, мовний редактор видань НТШ, громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Дружині Покійного складаємо щирі слова співчуття у Її глибокому смутку.

Український Термінологічний Центр в Америці

ділиться з Українським Громадянством сумною вісткою про смерть свого Голови

св. п.

ВЯЧЕСЛАВА ДАВИДЕНКА

бувшого редактора „Свободи" та провідного члена українських культурних, наукових та політичних установ.

ПОХОРОНИ відбулися 2-го травня 1978 р. з Ню Йорку до церкви св. Андрія на православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШановній Дружині, складаємо вислови щирого співчуття.

СПІВЧУТТЯ

Так несподівано відійшла з дороги життя Людина, що твердо стояла на сторожі добра і поступу української літератури. Мова — це основний чинник мистецького слова, духовного зв'язку людини з людиною.

В особі Покійного

ВЯЧЕСЛАВА ДАВИДЕНКА

українська громада втратила видатного знавця української мови і літератури.

Висловлюю глибоку і щиру вдячність Вячеславові Давиденкові, який в моїй праці „Історія українського мистецтва в ілюстраціях" своїм великим хистом і знанням сприяв у підготовці та коректурі матеріялів та дав багато корисних вказівок.

Тяжко пережити таку велику втрату, яка відіб'ється на всіх ділянках українського життя, а Дорогій Дружині, Поетесі Аллі Коссовській — вірному другові славної пам'яті Вячеслава Давиденка, висловлюю найщиріше співчуття.

Замість квітів, складаю 25.00 дол. на НТШ.

РОДИНА ШОНК-РУСИЧА

1-го травня 1978 р., Ню Йорк

В глибокому смутку повідомляємо наших Приятелів та Знайомих, що в четвер, 27-го квітня 1978 року, по довгій і тяжкій недузі, на 77-му році життя, відійшла у Вічність, наша Люба і Дорога МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

сл. п.

АНАСТАСІЯ АНДРІЇВНА ЛОТОЦЬКА

ПОХОРОН в понеділок, 1-го травня 1978 року з церкви св. Івана Хрестителя в Детройті, Міш.

Просимо спом'янути Покійну в Ваших молитвах.

В тяжкому горі:

донька — НАТАЛІЯ ВОНСУЛЬ

внук — ЮРІЙ ВОНСУЛЬ з дружиною ЮЛІЯННОЮ

і правнук — МАРКО

Показ української ноші в Лос Анджелесі

Учасники показу та моделювання української народної ноші в залі церкви св. Володимира в Лос Анджелесі, Каліф., який відбувся в дні 27-го листопада 1977 року. Перша зліва — пані Ярослава Татарнюк, а остання — пані Люба Кут.

Заходами та старанням о. Григорія Подгурця і паніматки Галини, відбувся після вдалої мистецької виставки на весні 1977 року, ще черговий показ української народної ноші, завдяки пані Ярославі Татарнюк та п-ву Богдан, які прибули із далекого Ванкуверу, Канада, разом із своїми помічницями — Любою Кут та Марією Стасів, щоб належно приготовити показ та моделювання. Вони привезли із собою шедеври української ноші з різних округів України.

Чудовий, соняшний, теплий осінній день 27-го листопада 1977 року, принадив надзвичайно велику кількість людей до церкви св. Володимира, які взяли участь в Богослуженні, а по спільнім обіді улаштованим сестрицтвом в церковній залі і в показі ноші.

Чудово удекорована помистецьки, сцена, зробила на присутніх миле враження.

Показ української народної ноші відкрив змістовим вступним словом — голова громади Василь Василишин. Євгенія Окрушко до кожної ноші, давала обширні окремі пояснення англійською мовою, а добірною українською мовою давав пояснення Володимир Добрянський. Можна було милуватися і радіти, як на сцені чергувалися „чічки" України.

Полтавський стрій моделювали Ліда Дах і Наталка Яременко, а чоловічий полтавський одяг показував Тимофій Дах. Молоду дівчину з Буковини представила Наталка Мельник, а молоду перед вінчанням показала в мальовничій одежі Вікторія Яременко. Буковинську жінку представила Александра Мельник. Дівчину з Поділля моделювала Нуся Стус, а Бордівщину Ненсі Прокопій. Андрея Окрушко Ролофс показала городенський жіночий одяг, а Діна Стамос зарепрезентувала Лемківщину. Гуцульщину показала Ненсі Монтеро і Маруся Дах, а гуцульський чоловічий одяг показали Михайло Монтеро та Гарі Вуд. Гуцулочкою з села Рожнева була Ліза Нютон. Слід підкреслити, що всі учасники моделювання чудово вив'язалися із своїх завдань, бо більшість із них давно вже привикли до сцени, перебуваючи в танцювальних ансамблях.

На стіні при вході до залі виднıла мапа України прикрашена вишитим рушником, довкола якої були прикріплені кольорові світлини модельок в українських одягах і від кожної світлини тягнулась червона нитка до місцевости звідкіля походить дотична ноша. Це окрема гарна ідея Ярослави Татарнюк. Після моделювання на сцені поодинокі представники ноші виходили на залю, і, проходжуючись, показували ближче дану ношу. Столи на залі були так уставлені, що середина залі була вільна і всі присутні мали змогу оглядати зблизька даний одяг. Пояснення були точні і вичерпні.

Було влаштовано ще й показ сучасної (модерної) ноші з українськими вишивками і в цьому взяли участь паніматка Галина Подгурець, Ірена Каштанюк, Ольга Василишин та Марія Дідун.

Показували також і дітočу сучасну українську ношу, Маруся і Оля Подгурець, Івась Ковалик, Дженіфер Росо та донечки п-ва Солимосів.

На закінчення Михайло Монтеро із топірцем в руці протанцював гучно-бучно із своєю сестрою Ненсі Монтеро прекрасний гуцульський танок.

Рясні оплески публіки при кожнім моделюванні вже самі доказували, що численна публіка була вдоволена. Найбільш треба завдячувати ідейності і жертвенності Ярослави Татарнюк, яка придбала всю цю українську ношу та й далі змагає, щоб збагатити її всіми зразками, з усіх округів українських земель. Рівнож належить подяка п-ву Богданам, які прибули із Ванкуверу своїм автом та привезли цю ношу до нас в Лос Анджелесу та Любі Кут і Марії Стасів, які приїхали сюди разом із Ярославою Татарнюк, щоб допомагати в цім гарнім патріотичнім ділі. Нагородою їм всім — були китиці червоних троянд, які піднесли їм на сцені діти Маруся і Оля Подгурець та Івась Ковалик і рясні оплески присутніх.

Треба додати, що перед сценою був ще окремий стіл із цінними історичними та дуже рідкісними українськими марками, філятеліста Ф. Богдана, того, який при соборі Пресвятої Тройці у Ванкувері створив найбільшу українську книгозбірню на всю Канаду і провадить її за всіма приписами фахових бібліотекарів.

Було б побажано, щоб такі покази правдивої української ноші з українських земель були влаштовані і в інших осередках українського поселення у вільному світі, щоб зберігати українські культурні надбання і традиції, зокрема молоді треба часто показувати ці преціннı скарби української культури. Московські „вельможі" витрачують великі вклади капіталу, щоб показати свою культуру, присвоюючи собі і скарби України, які представляють у кривім дзеркалі, як наприклад під час тритижневої листопадової виставки в Лос Анджелесі з нагоди 60-річчя жовтневої революції. Влаштували і окремий „Український День".

Народний одяг — своєрідне поєднання багатьох видів мистецької творчости: тканина, вишивання, плетіння, в'язання, обробки шкіри, тощо. Походження народного одягу сягає далекого минулого. Деякі деталі вбрання гуцулів, наприклад „перемітка", „чільце" чи нашийні прикраси, вишивки, подібні до одягів часів Київської Руси.

Характер народного вбрання визначається конкретними умовами життя – географічно-кліматичними та соціяльними, заняттям людини. Одяг також зв'язаний з традиційними народними святами та обрядами, віковими особливостями. За одягом можна було визначити, родинний стан селян, який не остає на всі віки однаковий, бувають і зміни, він еволюціонує, при чім база остає та сама. Одначе коли хтось змінює опинку з сухозолотом на бархату кричучо-цвітисту спідницю, або щоденну запаску на міську лянку, чи гачі на вузькометні сподні без обшитих ногавиць, то це не еволюція, а затрата традиції. Традиційні особливості одягу формувалися протягом століть та передавалися з покоління в покоління, з роду в рід і задержалися до нинішнього дня.

Показ і моделювання української народної ноші в Лос Анджелесі був прекрасний і виявив високу творчість нашого народу у ноші та приніс присутнім не тільки естетичне задоволення, але й певну науку, вказуючи на талант нашого народу. Рівнож залишив всім присутнім гарний спомин на довгий час.

д-р А. Вусик

НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ В'ЯЗНІВ І ЗАСЛАНИХ В СССР

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Надійшли вістки, що здоров'я Артема Юзкевича, українського політв'язня, члена „Естонського демократичного руху", який перебуває тепер в 19-ій зоні Мордовських таборів, дуже погіршилося. Юзкевич важко хворий на туберкульозу і потребує негайної медичної допомоги і відпочинку. Адміністрація табору примушувала його весь час працювати на лісопилці й щойно влітку 1977 року йому змінили роботу, тоді, коли його виснаження досягло крайніх меж.

Юзкевич народився на Волині в 1931 році. Він одружений, має 20-річну доньку; колишній член КПРС; має середню технічну освіту.

Перед арештом, 13 грудня 1974 року, працював у Таллині перекладачем у „Естколхзстрої". Судили його разом з іншими членами „Естонського демократичного руху" — Калю Матіком, Маті Кінікаті, Авро Варатом та Сергієм Солдатовим в днях 21-31 жовтня 1975 року в Таллині. Юзкевича засудили на 5 років ув'язнення в таборах суворого режиму. На суді йому намагалися „пришити" керівництво групи, або, як він заявив: „Мені інкримінується 47 точок обвинувачення, на мені хочуть вішати всіх собак, але з цього нічого не вийде", З солідарности до своїх естонських колеґ, Юзкевич відмовився від призначеного йому адвоката. У своєму оборонному слові він заявив, що у нього дві батьківщини — велика Україна і мала Естонія, які він однаково шанує.

Режим в таборах і тюрмах, після закінчення Беоґрадської конференції погіршується з дня на день. Час від часу появляється таборова хроніка, в якій теж вшановують друзів-в'язнів, які загинули. Для прикладу наводимо один з некрологів про смерть Івана Чапурли:

„В жовтні 1976 року в лікарні табору ЖХ 385-3 помер на 73-му році життя і 25-му році ув'язнення український політв'язень, учасник українського національно - визвольного руху Іван Чапурла з Тернопільської области, де живе його дружина з синами Петром і Василем. Два брати Чапурли були знищені в 1939-41 роках. Іван Чапурла, не зважаючи на низький рівень освіти, був людиною твердою у своїх переконаннях і позиціях, безкомпромісовою і порядною в кожному відношенні. Він користувався повагою дисидентів. В останніх роках хворів; помер на удар серця".

Продовжуються репресії проти засланих. Нагінка проти Василя Стуса, що про неї повідомлено раніше, продовжується.

Вячеслава Чорновола, якому недавно помер брат, примушують працювати на лісопилці, від чого він відмовляється через хвору руку. Він перебуває в Чаппанді, Ленінського району в Якутській АРСР.

Ірина Стасів - Калинець працює доояркою в колгоспі в Ундіно - Посельє, Балєйського району, Чітінської области.

Погіршився стан здоров'я Богдана Чуйка,колишнього вояка УПА, який перебуває на засланні в Тамбовській області. В одному з листів до своїх приятелів, він пише:

„Шановні! Я радуюся вістками з рідного краю, хоч нічим радіти. Чую його віддих, пульс і не моя вина в тому, що я люблю свою землю і за це поневіряюся, як проклятий Марко...

Я не тужу, не сумую, не лидарюю. Читав марксистську етику — дочку нашої моралі — книжку про інженерну працю в соціялістичному суспільстві Тома Муні, „Крила орлині" — цю книжку на пам'ять подарували мені хлопці 10.10. 1974 року на день уродження. Відписую на листи. Добре хворів і борюся з хворобами... а найголовніше, — жду, вірю, надіюся... Ось сьогодні отримав пакунок з книжками. Дай Боже здоров'я моїм землякам Мирославові та Миколі — не дадуть пропасти вільному в неволі. І в моїй кімнаті запахло Києвом — столицею. А як би хотілося бодай через дірку від ключа поглянути на Радич, на його ворота, де мої пращури вартували їх і кричали: „Тут стань і далі ні кроку!" Там могили моїх дідів, батьків, там спочиває матуся - мучениця, яка 16 квітня 1975 року попрощалася з цим світом, не діждавшись мене.

Ви пишете, що треба б щось робити, щоб домагатися скасування самого заслання. Так само й думав й думаю: треба „щось робити, а конкретно що? Я не полінуюся і перепишу Вам копії моїх клопотань та відповіді на них, а Ви будь-ласка придумайте щось і напишіть мені..."

(Копія клопотання Богдана Чуйка до Генерального прокурора СРСР появилася в повідомленні Пресової Служби ЗП УГВР з 26 лютого 1978 року).

Вісті з Канадського НТШ

Головна Управа К. НТШ влаштувала Наукову Шевченківську Конференцію 19-го березня ц. р. у приміщенні Свято-Миколаївської школи. Конференцією проводив голова К. НТШ д-р Богдан Стебельський. Прочитано дві доповіді: д-р Анатоль Бедрій — „Микола Міхновський, великий учень Тараса Шевченка" і проф. Дмитро Козій — „Жіноче серце в Шевченківському світі".

Управа Осередку НТШ на Західню Канаду в Едмонтоні скликала 19-го березня 1978 р. Прилюдну Наукову Сесію і провела її програмою, присвяченою релігійній і науковій діяльності Блаженнішого Патріярха Помісної Української Католицької Церкви Йосифа Сліпого. Доповіді читали: о. Петро Качур — „Остання доба Святого Духа" і мгр Михайло Хом'як „Різногранна наукова, організаційна і видавнича діяльність Його Блаженства Патріярха Йосифа".

Сесією проводив голова Осередку К. НТШ на Західню Канаду — мгр М. Хом'як.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 14-го ТРАВНЯ 1978 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд., о год. 1:30 по пол., в кафетерії церкви св. Йосафата. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., С. Мартинюк, кас., Т. Кубарич, фін. секр., Дм. Пристай, рек. секр.

Інж. Анатолій Дорошенко...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

них членів, що становить великий відсоток щодо кількости українців на терені Мілвокі.

Після дискусії над звітами, на пропозицію голови Контрольної комісії Богдана Завалівського уділено абсолюторію уступаючій Управі.

На закінчення новообраний голова інж. Анатолій Дорошенко звернувся з проханням до 27-ох присутніх членів, щоби в єдності та згоді працювали для добра української громади.

МІЙ ЖИТТЄПИС

(Закінчення зі ст. 2-ої)

понад 3,500 мешканців, був я культ.-освітнім референтом, головним редактором єдиної на англійську зону газети „Луна" (пізніше — „Наша Пошта"), а також редактором видань, переважно підручників для шкіл, друкованих у зорганізованому в таборі видавництві „Заграва", і співредактором літературного журналу „Похід". Приймав також участь у відродженні на еміґрації Спілки Української Молоді.

У 1947 р., коли створено в англійській зоні Німеччини Центральний Український Допомоговий Комітет, я з жінкою переїхав до Бльомберґу (Ліппе), де був осідок цього Комітету. Туди ж перенеслося і видавництво „Заграва". В Бльомберґу працював як співредактор в газеті „Українське Слово" з пок. О. Павловим-Білозерським і Волинцем, як редактор видань у „Заграві" і як член УЦДК.

В 1949 р. запросила мене на секретарську працю до ФДУК (Фонд Допомоги Українців Канади) директорка цього Фонду пані А. Храплива, і я переїхав до Білефельду. Там працював аж до 1951 року — року виїзду до Америки.

По приїзді до ЗСА, до Ню Йорку, працював у часописі „Національна Трибуна" до часу його ліквідації, потім майже рік відробив у залізній фабриці на Бруклині, а після того редаґував сумівський журнал „Крила". Від липня 1953 року працюю в органі Українського Народного Союзу — „Свободі", в Джерзі Ситі. В Америці від самого початку перебування займаюсь також громадсько-політичною працею, будучи членом Головної Управи ООЧСУ.

ТАРЗАН, Ч. 7943. Приятелі плянують

Можемо дати собі раду з цими двома вартовими, але в печері ще велика кількість піратів!

Надіюся, що ти не сподіваєшся, що я зможу підняти цей літак з-поміж цих хащів!!

Ні!

Мій слон, Тантор, оберне літак, щоб його кулемети були спрямовані на вхід до печери...